

Podkopáčik špirálový

Podkopáčik špirálový (*Leucoptera malifoliella*, synonymum *Leucoptera scitella*) je polyfág, ktorý sa vyskytuje v Európe aj v oblastiach Ázie. Ide o škodcu rozličných ovocných a okrasných listnatých drevín. Významné škody môže spôsobiť v škôlkach ovocných drevín. Patrí do triedy hmyz a radu motýle. Z hostiteľských rastlín prioritne škodí na jabloni, hruške, dule a čerešni. K ďalším hostiteľským rastlinám patrí jarabina vtáčia, slivka, broskyňa, marhuľa, pistácia, mišpuľa, krušina, hloh, skalník, dulovec a breza.

Príznaky škodcu sa prejavujú na listoch, kde larvy vyžierajú okrúhle pľuzgierovité míny s priemerom 4 – 8 mm. Míny časom menia svoju veľkosť a farbu (z malých a belavých na väčšie s hnedými škvrnami). Vo vnútri míny sa nachádza trus, ktorý je usporiadaný do kružnic alebo špirál. Priemer mín je približne 1 cm. Proces fotosyntézy je znížený. Pri rozšírenom výskyte (viac ako desať kusov jedincov na jednom liste jablone) poškodené listy uschýnajú a predčasne opadávajú. Platí, že napadnuté hostiteľské rastliny sú oslabené. Plody majú nižšiu kvalitu a horšie sa uskladňujú.

Na Slovensku môže mať tento škodca tri generácie za rok. Imágo (dospelý jedinec) je dlhé 3 mm a má rozpätie krídel 6 – 7,5 mm. Vajíčko je bledosivé a oválne. Neskôr mení farbu na žltú. Larva je sploštená s dĺžkou 3-4 mm. Kukla meria 3 mm. Má bledohnedé až tmavohnedé sfarbenie a umiestnená je v bielom kokóne. Kukly prezimujú v bielych zámotkoch v rozličných úkrytoch (pod kôrou, v mačine). Imága sa liahnu v máji alebo v júni. Potom kladú vajíčka jednotlivo do listovej čepele.

Pri biologickej ochrane sa na mladých stromčekoch (v škôlkach či záhradách) odporúča listy napadnuté prvou generáciou škodcu odtrhnúť a následne spáliť. Tiež larvy môžu byť požírané vtákmi.

Pri chemickej ochrane možno použiť prípravky pre profesionálnych používateľov Affirm (účinná látka emamectin), Ninja Zeon 5 CS, Sentinel, Vaztak Pro, Karate Zeon 5 CS (všetky štyri s účinnou látkou lambda-cyhalothrin), Spintor a Nexsuba (oba s účinnou látkou spinosad) a NeemAzal T/S (účinná látka azadirachtin).

Na ochranu rastlín pre neprofesionálnych používateľov (použitie v záhradách a predzáhradkách je dovolené) môžeme zvoliť Samuraj a Karate Zeon 5 CS (oba s účinnou látkou lambda-cyhalothrin), Spintor (účinná látka spinosad) a NeemAzal T/S (účinná látka azadirachtin).

Okrem toho sú proti žravým a cicavým škodcom alebo húseniciam všeobecne autorizované aj Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebiteľskom balení), Delta EW 50, Dinastia a len v malospotrebiteľskom balení Decis AI, Sanium Ultra a Sanium Ultra AI (všetky s účinnou látkou deltamethin).

Väčšina vyššie uvedených prípravkov sa aplikuje v čase rojenia imág okrem prípravkov s účinnými látkami spinosad a azadirachtin, ktoré sa aplikujú v čase kladenia vajíčok približne o 5-7 dní neskôr po rojení. V každom prípade je veľmi dôležité zvoliť vhodný termín ošetrenia, ktorý býva uvedený v aktuálnych signalizačných správach, aby sa dosiahol maximálny efekt postreku.